

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lutego 2015 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach XII Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Andrzej Kieć
Protokolant:	protokolant sądowy Łukasz Rusinek

po rozpoznaniu w dniu 29 stycznia 2015 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa E. P. (1), M. P. (1), K. P.

przeciwko (...) Spółka Akcyjna w W.

o zapłatę

I. 1) zasądza od pozwanego (...) Spółka Akcyjna w W. na rzecz powoda E. P. (1) kwotę 152 051,64 (sto pięćdziesiąt dwa tysiące pięćdziesiąt jeden 64/100) złotych z ustawowymi odsetkami liczonymi w następujący sposób:

- a) od kwoty 147 000 (sto czterdzieści siedem tysięcy) złotych, od dnia 7 lipca 2011 roku do dnia zapłaty;
- b) od kwoty 5051,64 (pięć tysięcy pięćdziesiąt jeden 64/100) złotych od dnia 29 listopada 2012 roku do dnia zapłaty;

2) zasądza od pozwanego (...) Spółka Akcyjna w W. na rzecz powoda E. P. (1) kwotę 11 220 (jedenaście tysięcy dwieście dwadzieścia) złotych, tytułem zwrotu kosztów procesu;

II. 1) zasądza od pozwanego (...) Spółka Akcyjna w W. na rzecz powódki K. P. kwotę 83 738,61 (osiemdziesiąt trzy tysiące siedemset trzydzieści osiem 61/100) złotych z ustawowymi odsetkami liczonymi w następujący sposób:

- a) od kwoty 80 500 (osiemdziesiąt tysięcy pięćset) złotych, od dnia 7 lipca 2011 roku do dnia zapłaty;
- b) od kwoty 3238,61 (trzy tysiące dwieście trzydzieści osiem 61/100) złotych od dnia 29 listopada 2012 roku do dnia zapłaty;

2) oddała powództwo w pozostałym zakresie;

3) zasądza od pozwanego (...) Spółka Akcyjna w W. na rzecz powódki K. P. kwotę 6 078,64 (sześć tysięcy siedemdziesiąt osiem 64/100) złotych, tytułem zwrotu kosztów procesu;

III. 1) zasądza od pozwanego (...) Spółka Akcyjna w W. na rzecz powoda M. P. (1) kwotę 129 500 (sto dwadzieścia tysięcy pięćset) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 12 lutego 2015 roku do dnia zapłaty;

2) oddała powództwo w pozostałym zakresie;

3) zasądza od pozwanego (...) Spółka Akcyjna w W. na rzecz powoda M. P. (1) kwotę 9 048,35 (dziewięć tysięcy czterdzieści osiem 35/100) złotych, tytułem zwrotu kosztów procesu;

4) nakazuje pobrać od pozwanego (...) Spółka Akcyjna w W. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Gliwicach 606,49 (sześćset sześć 49/100) złotych, tytułem pokrycia wydatków;

5) nakazuje od powoda M. P. (1) na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Gliwicach kwotę 171,27 (sto siedemdziesiąt jeden 27/100), tytułem pokrycia wydatków, z zasadzonego w punkcie III.1. wyroku roszczenia.

Sygn. akt XII C 337/12

UZASADNIENIE

d o wyroku z dnia 12 lutego 2015 roku

Powodowie E. P. (1), M. P. (1) i K. P., wnieśli w dniu 29 listopada 2012r. o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. w W. następujących kwot:

1) na rzecz powoda E. P. (1) kwoty 147.000zł tytułem zadośćuczynienia za śmierć osoby najbliższej i odszkodowania za pogorszenie sytuacji życiowej wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 7 lipca 2011 roku oraz kwoty 5051,64zł tytułem skapitalizowanych odsetek za zwłokę, wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu,

2) na rzecz powoda K. P. kwoty 105.000zł tytułem zadośćuczynienia za śmierć osoby najbliższej i odszkodowania za pogorszenie sytuacji życiowej wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 7 lipca 2011 roku oraz kwoty 5051,64zł tytułem skapitalizowanych odsetek za zwłokę, wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu,

3) na rzecz powoda M. P. (1) kwoty 91.000zł tytułem zadośćuczynienia za śmierć osoby najbliższej i odszkodowania za pogorszenie sytuacji życiowej wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 7 lipca 2011 roku oraz kwoty 5051,64zł tytułem skapitalizowanych odsetek za zwłokę, wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu.

Dodatkowo powodowie wnieśli o zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Na uzasadnienie swego żądania powodowie podali, że w dniu 8 grudnia 2010 roku w miejscowości T. miał miejsce wypadek komunikacyjny, w wyniku którego śmierć poniosła M. P. (2), żona powoda E. P. (1) a matka powodów K. P. i M. P. (1). Wina sprawcy została stwierdzona przez sąd karny. Sprawca był ubezpieczony u pozwanego. Odszkodowanie związane z pogorszeniem sytuacji rodziny powodowie szacują na kwotę przekraczającą 200.000zł. Zmarła miała w chwili śmierci 46lat i pracowała jako nauczycielka. Do emerytury pozostawało jej 14 lat pracy, co oznacza że według średnich zarobków (2500zł netto miesięcznie) osiągnęłaby przychód rzędu 500.000zł. Zakładając, że ponad połowę przychodu przeznaczyłaby na własne potrzeby, strata w wymiarze finansowym wynosi ok.250.000zł. Małżonkowie P. zdecydowali się na wzięcie kredytu we frankach (163.000), który był spłacany z dochodu zmarłej. Zmarła dodatkowo prowadziła dom i dbała osobiście o potrzeby rodziny. Po jej śmierci dla męża E. P. (1) poważnym problemem stała się spłata rat kredytu. Dlatego odszkodowanie na jego rzecz szacuje się na kwotę 120.000zł.

Odszkodowanie na rzecz K. oszacowano na kwotę 60.000zł. Wysokość ta wynika przede wszystkim z młodego wieku osieroconej dziewczynki, która odczuwa brak matki. Została ona pozbawiona wzorca kobiety i matki w najbliższym rodzinnym otoczeniu. Nie mniej istotne są inne niedogodności związane ze śmiercią matki, dotyczące utrzymania domu, zakresu obowiązków, które przedwcześnie spadną na powódkę oraz pogorszona perspektywa startu życiowego przy uwzględnieniu braku pomocy materialnej matki.

Odszkodowanie na rzecz M. oszacowano na kwotę 40.000zł. Zmniejszona wysokość jest spowodowana faktem, że w chwili śmierci matki stawał on u progu usamodzielnienia się i jego strata, mimo że spora, ma rozmiary mniejsze niż siostry i ojca.

Obok odszkodowania powodowie domagają się zadośćuczynienia oszacowane na kwotę po 150.000zł dla każdego z powodów. Strata matki i żony jest niepowetowana w oczywisty sposób. Z powodem E. zmarła stanowiła zgodne małżeństwo. Małżonków łączyło nie tylko wychowywanie dzieci, ale także wspólne pasje i poglądy. Cały wolny czas spędzali razem i wspólnie podejmowali wszelkie ważne decyzje (zakup domu, przyszłość dzieci). Po śmierci żony kondycja psychiczna męża uległa poważnemu załamaniu. Zmienił się także sposób jego codziennego funkcjonowania, gdyż musiał przejąć obowiązki, które wcześniej były udziałem jego małżonki.

Jeśli chodzi o małoletnią K., to ośmioletnia dziewczynka tracąca nagle matkę przeżywa nie tylko sam bolesny moment śmierci osoby najbliższej, ale w istocie pozbawiona jest matczynego wsparcia na zawsze. Do chwili obecnej małoletnia boi się sama zostawać, nie śpi bez innej osoby w pokoju, stała się płacziwa. Bardzo przeżywa momenty, w których zwykle towarzyszyła jej matka

Odnośnie M. P. (1) żądana tytułem zadośćuczynienia kwota jest uzasadniona jego bliską relacją z matką. Łączyły ich wspólne zainteresowania, powód bardzo dużo czasu spędzał z matką, angażował się w jej sprawy zawodowe (pomagał przygotowywać pomoce dydaktyczne), matka była dla niego podporą.

Z uwagi na fakt, iż zmarła naruszyła zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym poprzez stanie w niewłaściwym miejscu, strony zgodnie ustaliły stopień przyczynienia na poziomie 30%.

Tytułem zadośćuczynienia wypłacono powodom kwotę po 24.500zł (dla każdego) w dwóch transzach 5 lipca 2012 roku po 17.500zł i 30 lipca 2012 roku po 7000zł.

Tytułem odszkodowania wypłacono powodom kwotę po 17.500zł (dla każdego) w dwóch transzach 5 lipca 2012 roku po 12.500zł i 30 lipca 2012 roku po 5000zł.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwany wskazał, że wypłata odszkodowania z tytułu znacznego pogorszenia się sytuacji życiowej powodów po śmierci poszkodowanej uzależniona jest od wykazania takiego stanu. Tymczasem na podstawie poczynionych w toku postępowania likwidacyjnego ustaleń nie sposób określić sytuacji materialnej powodów. Wiadomo jedynie, że mieszkają w domu zakupionym na kredyt we frankach, a zmarła pracowała jako nauczycielka zarabiając ok. 2500zł netto miesięcznie. Nie jest znany dochód powoda E. P. (1), nie wiadomo też czy powód M. P. (1) dalej się uczy czy też pracuje. Mimo tego powodom wypłacono odszkodowanie. Znaczne pogorszenie sytuacji życiowej zależne jest nie tylko od ujemnych następstw o charakterze majątkowym, ale także od zmian w sferze dóbr niematerialnych uprawnionego, wywołanych przez śmierć osoby bliskiej, już istniejących oraz dających się przewidzieć w przyszłości na podstawie zasad doświadczenia życiowego. Powodowie nie wykazali, by w ich przypadku wystąpiła którakolwiek z tych przesłanek, tym samym roszczenie o zapłatę odszkodowania jako niewykazane nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd może przyznać osobom najbliższym zmarłej odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Ma to jednak charakter fakultatywny i zależy od decyzji sędziego orzekającego. Nie istnieje pojęcie odpowiedniej sumy, ale istnieją określone kryteria, którymi powinien kierować się sąd wydając rozstrzygnięcie w tym zakresie. Zadośćuczynienie jest odzwierciedleniem w formie pieniężnej rozmiaru doznanej krzywdy, a ta w istocie nie zależy od statusu materialnego pokrzywdzonego. jedynie rozmiar zadośćuczynienia może być odnoszony do stopy życiowej społeczeństwa, która pośrednio może rzutować na umiarkowany jego wymiar i to w zasadzie bez względu na status społeczny oraz materialny poszkodowanego. Wysokość zadośćuczynienia musi być rozważana indywidualnie i przedstawiać dla poszkodowanego odczuwalną wartość ekonomiczną, adekwatną do warunków gospodarki rynkowej. Pozwany aspekty te uwzględnił przyznając powodom stosowne zadośćuczynienie.

Odpowiedzialność pozwanego była niesporna, sporna była natomiast wysokość świadczeń.

Pismem procesowym z dnia 7 stycznia 2014 roku powód M. P. (1) rozszerzył powództwo, modyfikując je o dodatkową kwotę 70.000zł tytułem zadośćuczynienia i precyzując ostatecznie żądanie na zasądzenie od pozwanego (...) S.A. w W. kwoty 166.051,64zł tytułem zadośćuczynienia za śmierć osoby najbliższej i odszkodowania za pogorszenie sytuacji życiowej, wraz z ustawowymi odsetkami:

- od kwoty 91.000 zł od dnia 7.07.2011r

- od kwoty 5051,64zł od dnia wniesienia pozwu

- od kwoty 70.000 zł od dnia doręczenia pozwanemu pisma z dnia 7 stycznia 2014 roku tj od 8 stycznia 2015 /k.401/..

W uzasadnieniu rozszerzonego żądania powód podał, iż śmierć matki spowodowała u niego najpoważniejsze skutki życiowe. Stan psychiczny, w jakim się obecnie znajduje, stawia pod znakiem zapytania jego życiowe aspiracje i rozwój zawodowy. W sposób oczywisty zaburzenia te mają wpływ na społeczne i rodzinne funkcjonowanie powoda. Zachodzi związek przyczynowo-skutkowy między zapadnięciem na schizofrenię, a próbą samobójczą powoda i jej następstwami. Urazy związane z upadkiem są trwałe, a kalectwo w postaci niesprawności kończyn nie rokuje istotnej poprawy (powód porusza się o kulach). W tym stanie rzeczy rozszerzone powództwo jest uzasadnione.

Pozwany pismem z dnia 27 stycznia 2014 roku wniósł o oddalenie rozszerzonego powództwa jako bezzasadnego. W uzasadnieniu podał, że rozszerzenie powództwa spowodowane zostało opinią psychiatryczną, z której powód wywiódł, iż jedyną przyczyną stwierdzonego u niego schorzenia była tragiczna śmierć matki, a biegła tymczasem nie stwierdziła, że była to jedyna przyczyna aktualnego stanu powoda. Wpływ na zachowanie powoda miały także czytane książki i oglądane filmy o tematyce satanistycznej. Powód trzykrotnie zmieniał kierunek studiów. Świadczy to o rozchwianiu emocjonalnym powoda, które ujawniło się jeszcze przed śmiercią matki. Z tych względów rozszerzone powództwo winno zostać oddalone.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 8 grudnia 2010 roku w T. miał miejsce wypadek komunikacyjny, w wyniku którego kierujący autobusem Jelcz o numerze rejestracyjnym (...) R. R. nie dostosował prędkości do warunków drogowych panujących na jezdni i widząc na swoim pasie ruchu stojący samochód osobowy marki F. próbował go ominąć. Nie mając możliwości skutecznego hamowania z powodu oblodzenia drogi i zbyt dużej prędkości, utracił panowanie nad autobusem, najechał na tył samochodu marki F. i potracił stojącą M. P. (2), która dostała się pod podwozie autobusu i doznała śmiertelnych obrażeń. W wyniku kolizji poważną kontuzję odniósł także E. P. (1).

Wyrokiem z dnia 3 października 2011 roku, wydanym przez Sąd Rejonowy w T. w sprawie (...), kierujący autobusem Jelcz został uznany za winnego popełnienia przestępstwa z art.177§2kk. Wyrok został utrzymany w mocy przez Sąd Okręgowy w(...) wyrokiem z dnia 12 czerwca 2012 roku, wydanym w sprawie(...). Autobus Jelcz był ubezpieczony w pozwanym towarzystwie.

Z uwagi na fakt, iż zmarła naruszyła zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym poprzez stanie w niewłaściwym miejscu, w toku likwidacji szkody strony zgodnie ustaliły stopień przyczynienia na poziomie 30%.

Tytułem zadośćuczynienia wypłacono powodom kwotę po 24.500zł (dla każdego) w dwóch transzach 5 lipca 2012 roku po 17.500zł i 30 lipca 2012 roku po 7000zł.

Tytułem odszkodowania wypłacono powodom kwotę po 17.500zł (dla każdego) w dwóch transzach 5 lipca 2012 roku po 12.500zł i 30 lipca 2012 roku po 5000zł.

okoliczności bezsporne

Powód E. P. (1) w chwili wypadku mieszkał z żoną i dziećmi. Zajmował się wydawaniem książek o tematyce religijnej i zarabiał średnio ok. 2000zł miesięcznie. Zmarła M. P. (2) pracowała w charakterze nauczyciela, zarabiając ok. 2000zł

miesięcznie. Po awansie zawodowym miała zarabiać 2.500 zł. Z jej pensji spłacany był kredyt hipoteczny (rata ok. 2000zł) na dom kupiony w 2007 roku. Dom kupiony za kwotę 340.000zł. Kredyt zaciągnięty został na 28lat. Do spłaty pozostało 22 lata. Poza domem małżonkowie posiadali samochód F., zniszczony w czasie wypadku.

Małżonkowie byli zgodnym małżeństwem, nie mieli poważniejszych problemów. Kochali się, układało się im bardzo dobrze. Całą rodzinę łączyła silna więź emocjonalna. Śmierć M. P. (2) była dla całej rodziny ogromnym szokiem. Rodzina dużą ilość czasu spędzała razem. Razem spędzali wakacje i ferie, wspólnie jeździli też na weekendowe wycieczki, chodzili po górach.

Powód E. P. (1) bardzo przeżył śmierć żony. Małżeństwem byli od 1988r. Przed wypadkiem wspólnie z żoną zajmowali się domem, gotowali, sprząтали. Wspólnie spędzali czas z dziećmi. Po śmierci żony, sytuacja finansowa rodziny bardzo się pogorszyła.

W wakacje 2012r. powód nawiązał znajomość z inną kobietą, ożenił się z nią w kwietniu 2013r. Obecnie mieszka z żoną i córką K.

Małoletnia powódka K. P. w chwili wypadku miała 8 lat. Śmierć M. P. (2) pozbawiła ją matczynego wsparcia, z matka była bardzo związana. Spędzała z nią dużo czasu, spała z nią. Do chwili obecnej małoletnia jest płaczliwa, lękliwa (boi się sama spać). Mocno przeżyła śmierć matki. Bardzo często wspomina matkę, pyta o nią. W maju 2011r. odbyło się jej przyjęcie komunijne, które zamówiła jeszcze jej matka. Przyjęcie było smutne z uwagi na brak matki. Obecnie małoletnia otrzymuje rentę rodzinną w wysokości 450zł miesięcznie.

Powód M. P. (1) był bardzo związany z matką. W czasie jej śmierci był studentem pierwszego roku teologii. Po śmierci matki dwukrotnie zmieniał kierunki studiów. Z matką łączyła go silna więź emocjonalna, spędzał z nią dużo czasu. Łączyły ich wspólne zainteresowania i pasje. Mocno przeżywał wypadek i obwiniał się za śmierć matki. Skłoniło go to do targnięcia się na swoje życie w październiku 2012 roku. Powód czyn popełnił z pobudek psychotycznych. Był przekonany, że jest oknem przez które do świata przenikają złe moce. Uważał, że z ich powodu zginęła jego matka. Uważał, że targnięciem się na swoje życie uwolni rodzinę od złych mocy. Pierwsze objawy choroby pojawiły się u powoda zaraz po śmierci matki. Był smutny, przygnębiony, przerwał studia, wycofał się z życia społecznego. Pojawiły się dziwaczne myśli o złych mocach uwalnianych przez niego. U powoda rozpoznano schizofrenię paranoidalną, która to choroba pozostaje w związku przyczynowym ze śmiercią matki. Powód leczy się psychiatrycznie. W wyniku upadku powód doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu, którego wysokość wynosi łącznie 59%. Urazy miały charakter ciężki, a zmiany mają utrwalony charakter i upośledzają w wyraźny sposób sprawność. U powoda występują trudności zarówno w wykonywaniu prac fizycznych wymagających długiego stania, chodzenia, jak i prac wymagających pełnej sprawności oburęcznej. W życiu codziennym występują trudności polegające na niemożliwości uprawiania sportów wymagających biegani a, gier zespołowych. Rokowania na przyszłość są złe. Należy spodziewać się dalszego ubytku funkcji, głównie ze strony stawów kolanowych. Prawdopodobnie dojdzie do przyspieszonego rozwoju zmian zwyrodnieniowych w obrębie tych stawów. Od marca 2013 roku, tj. od chwili powrotu ze szpitala psychiatrycznego, mieszka sam w T.. Wcześniej zamieszkiwał z ojcem i siostrą. Interesował się literaturą z pogranicza horrorów i magii, nie interesował się satanizmem.

W chwili obecnej utrzymuje się z renty (ok.700zł) i zasiłku pielęgnacyjnego (200zł) oraz pomocy finansowej ojca.

dowody z: pisma Szkoły Podstawowej w G. z 9 czerwca 2011r. i z 13 maja 2011r. k. 18-19, z umowy kredytu mieszkaniowego z 25 kwietnia 2007r. k. 20-30, z korespondencji przedprocesowej k. 31 -48, z akt szkodowych a z nich ze zgłoszenia szkody, decyzji o przyznaniu odszkodowania z 30 czerwca 2011r, zeznania świadków A. N. (k.69-71), M. P. (3) (k.96-98), Z. C. (k.98-99), J. B. (k.99-100), T. B. (k.122), B. D. (k.122), S. P. (k.152-153), H. P. (k.169-170), A. B. (e-protokół z dnia 02.07.2013r k.178), zeznania powoda E. P. (1) (e-protokół z dnia 01.10.2013r k.236), zeznania powoda M. P. (1) (e-protokół z dnia 01.10.2013r k.236), opinia psychiatryczna (k.247-248), pisemna opinia psychiatryczna uzupełniająca (k.282), ustna opinia uzupełniająca (e-protokół z dnia 10.06.2014r k.306), pisemna opinia z zakresu ortopedii i traumatologii (k.373-376).

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił w oparciu o powołane powyżej dowody. Sąd dał wiarę dowodom z dokumentów jako nie kwestionowanym przez strony postępowania. Sąd całej rozciągłości dał wiarę zeznaniom zeznaniom powodów E. i M. P. (1) (e-protokół z dnia 01.10.2013r k.236) oraz przesłuchanych świadków. Zeznania te były wiarygodne albowiem wzajemnie się potwierdzały, były logiczne i konsekwentne – tym samym zasługiwały na uwzględnienie. Sąd w całej rozciągłości dał także wiarę opinii biegłych – opinii psychiatrycznej lek. med. K. J. oraz opinii z zakresu ortopedii i traumatologii lek. med. R. H.. W opinii biegli ustalili, na podstawie zgromadzonej w aktach sprawy dokumentacji medycznej oraz w oparciu o pozostały materiał dowodowy, iż u powoda rozpoznano schizofrenię paranoidalną, która to choroba pozostaje w związku przyczynowym ze śmiercią matki. W wyniku upadku powód doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu, którego wysokość wynosi łącznie 59%. Opinie biegłych są rzetelne, jednoznaczne, kompleksowe i oparte o szczegółową dokumentację medyczną. Biegli w oparciu o posiadaną przez siebie specjalistyczną wiedzę wydali kompleksowe opinie dotyczące stanu zdrowia powoda M. P. (4) i rokowań na przyszłość. Swą pisemną opinię biegła K. J. podtrzymała w pisemnej opinii uzupełniającej oraz składając ustne wyjaśnienia na rozprawie w dniu 10 czerwca 2014 roku. Opinie te są dla Sądu przekonujące. Nie zostały podważone innym materiałem dowodowym, zatem były dla sądu w pełni wiarygodne.

Sąd pominął dowód z przesłuchania pozwanego, wobec zrzeczenia się tego dowodu przez stronę pozwaną.

Sąd oddalił (k.235) wniosek strony powodowej o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka K. Ś., albowiem okoliczności na które został powołany zostały już w sprawie wyjaśnione innymi dowodami; przeprowadzenie tego spowodowałoby zbędną zwłokę w postępowaniu.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 446. § 3,4kc sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego stosowne odszkodowanie, jeżeli wskutek jego śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej. Sąd może także przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Jak wykazało przeprowadzone postępowanie dowodowe, małżonkowie P. byli zgodnym małżeństwem, kochali się, układało się im bardzo dobrze. Całą rodzinę łączyła silna więź emocjonalna. Śmierć M. P. (2) była dla całej rodziny ogromnym szokiem.

Powód E. P. (1) bardzo przeżył śmierć żony. Przed wypadkiem wspólnie z żoną zajmowali się domem, gotowali, sprząkali. Wspólnie spędzali czas z dziećmi. Po śmierci żony, sytuacja finansowa rodziny bardzo się pogorszyła.

Małoletnia powódka K. P. w chwili wypadku miała 8 lat. Śmierć M. P. (2) pozbawiła ją matczynego wsparcia, z matka była bardzo związana. Spędzała z nią dużo czasu, spała z nią. Małoletnia mocno przeżyła śmierć matki. Bardzo często wspomina matkę, pyta o nią.

Powód M. P. (1) był bardzo związany z matką. Łączyły ich wspólne zainteresowania i pasje. Mocno przeżywał wypadek i obwiniał się za śmierć matki. Wskutek śmierci matki ujawniła się jego choroba psychiczna. Skłoniło go to do targnięcia się na swoje życie w październiku 2012 roku. Powód czyn popełnił z pobudek psychotycznych. U powoda rozpoznano schizofrenię paranoidalną, która to choroba pozostaje w związku przyczynowym ze śmiercią matki. Powód leczy się psychiatrycznie. W wyniku próby samobójczej powód doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu, którego wysokość wynosi łącznie 59%. Urazy miały charakter ciężki, a zmiany mają utrwalony charakter i upośledzają w wyraźny sposób sprawność. Rokowania na przyszłość są złe. Należy spodziewać się dalszego ubytku funkcji, głównie ze strony stawów kolanowych. Prawdopodobnie dojdzie do przyspieszonego rozwoju zmian zwyrodnieniowych w obrębie tych stawów.

Powód E. P. (1) w chwili wypadku mieszkał z żoną i dziećmi. Zajmował się wydawaniem książek o tematyce religijnej i zarabiał średnio ok. 2000zł miesięcznie. Zmarła M. P. (2) pracowała w charakterze nauczyciela, zarabiając ok. 2000zł miesięcznie. Po awansie zawodowym miała zarabiać 2.500 zł. Z całości jej pensji spłacany był kredyt hipoteczny (rata ok. 2000zł) na dom kupiony w 2007 roku. Dom kupiony za kwotę 340.000zł. Kredyt zaciągnięty został na 28lat. Do

spląty pozostało 22 lata. Bieżące utrzymanie zapewniał rodzinie powód E. P. (1). Obecnie dzieci zmarłej pobierają renty.

Pozwany podniósł, że przyznanie zadośćuczynienia za śmierć osoby najbliższej ma charakter fakultatywny i zależy od decyzji sędziego orzekającego. Sąd rozpoznający sprawę uznał, iż przyznanie zadośćuczynienia jest jak najbardziej zasadne.

Niedający się ściśle wymierzyć charakter krzywdy sprawia, że ustalenie jej rozmiaru, a tym samym wysokości zadośćuczynienia zależy od oceny sądu. Przepisy prawa co prawda nie określają kryteriów, jakimi sąd winien kierować się ustalając wysokość zadośćuczynienia, ale niewątpliwie ocena sądu winna się opierać na całokształcie okoliczności sprawy, nie wykluczając takich czynników jak wiek poszkodowanego. Z kolei przy ustalaniu rozmiaru cierpień powinny być uwzględniane zobiektywizowane kryteria oceny, odniesione do indywidualnych okoliczności danego wypadku. Oceniając rozmiar doznanej krzywdy trzeba wziąć pod uwagę całokształt okoliczności, a w tym: stopień cierpień psychicznych, intensywność tych cierpień i czas ich trwania, nieodwracalność następstw wypadku, poczucie nieprzydatności społecznej, bezradność życiową oraz innego podobnego rodzaju czynniki.

Z uwagi na fakt, że zadośćuczynienie pełni funkcję kompensacyjną, przyznana suma pieniężna ma stanowić przybliżony ekwiwalent poniesionej szkody niemajątkowej. Powinna zatem wynagrodzić doznane cierpienia psychiczne oraz ułatwić przewycięzanie ujemnych przeżyć, aby w ten sposób przynajmniej częściowo przywrócona została równowaga zachwiana na skutek popełnienia czynu niedozwolonego (tak SN w wyroku z dnia 9 listopada 2007 roku, VCSK 245/07, LEX nr 369691).

Zadośćuczynienie, choć niewątpliwie zawiera w sobie funkcję represyjną, nie jest karą, lecz sposobem naprawienia krzywdy. W przypadku przedmiotowej sprawy chodzi tu o krzywdę ujmowaną jako cierpienie psychiczne, czyli negatywne uczucia przeżywane w związku ze stratą osoby bliskiej. Celem zadośćuczynienia jest przede wszystkim złagodzenie tych cierpień. Winno ono mieć charakter całościowy i obejmować wszystkie cierpienia psychiczne, zarówno już doznane, jak i te, które zapewne wystąpią w przyszłości (a więc prognozy na przyszłość). Przy ocenie więc "odpowiedniej sumy" należy brać pod uwagę wszystkie okoliczności danego wypadku, mające wpływ na rozmiar doznanej krzywdy (wyrok SN z 3 lutego 2000 r. I CKN 969/98 LEX nr 50824).

Mając na względzie wyniki postępowania dowodowego oraz kryteria przyznawania zadośćuczynienia i odszkodowania, sąd uznał za zasadne uznanie w całości żądania pozwu odnośnie powoda E. P. (1).

Powód E. P. naliczył wysokość należnego mu zadośćuczynienia na kwotę 150.000zł, od czego uwzględnił 30% przyczynienie się do powstania szkody. Tak naliczone zadośćuczynienie wynosi 105.000 zł. Pozwany wypłacił dobrowolnie powodowi tytułem zadośćuczynienia kwotę 24.500 zł, zatem do zasądzenia pozostało 80.500zł. i taka też kwotę zadośćuczynienia sąd uznał za zasadną. Naliczona kwota tytułem zadośćuczynienia uzasadniona jest stopniem cierpień psychicznych po śmierci żony. Powód z żoną tworzyli udane małżeństwo. Z dziećmi tworzyli kochającą się rodzinę. Śmierć żony doprowadziła do tego, iż ciężar wychowywania dzieci spoczął w całości na powodzie.

Wysokość należnego odszkodowania powód E. P. naliczył na kwotę 120.000zł, od czego uwzględnił 30% przyczynienie się do powstania szkody. Tak naliczone odszkodowanie wynosi 84.000 zł. Pozwany wypłacił dobrowolnie powodowi tytułem odszkodowania kwotę 17.500 zł, zatem do zasądzenia pozostało 66.500zł. i taką też kwotę odszkodowania sąd uznał za zasadną.

Powód E. P. (1) w chwili wypadku zarabiał średnio ok. 2000zł miesięcznie. Zmarła M. P. (2) pracowała w charakterze nauczyciela, zarabiając ok. 2000zł miesięcznie. Po awansie zawodowym miała zarabiać 2.500 zł. Z całości jej pensji spłacany był kredyt hipoteczny (rata ok. 2000zł) na dom kupiony w 2007 roku. Dom kupiony za kwotę 340.000zł. Kredyt zaciągnięty został na 28lat. Do spląty pozostało 22 lata. Z uwagi na fakt, iż praktycznie całe wynagrodzenie zmarłej szło na spląty kredytu, to na powodzie E. P. (1) spoczywał obowiązek utrzymywania rodziny. Wskutek śmierci M. P. (2) na powoda spadł dodatkowo obowiązek spląty rat kredytu, a co za tym idzie, nastąpiło niewątpliwe

pogorszenie jego sytuacji życiowej. Żądane odszkodowanie nie było wygórowane, biorąc pod uwagę, iż odpowiadało sześćdziesięciomiesięcznym dochodom żony powoda.

Sąd uznał iż wymagalność roszczenia nastąpiła w dniu 7 lipca 2011r. Sąd podzielił stanowisko powoda, iż świadczenie miało być spełnione po upływie 30 dni od zgłoszenia roszczeń, co nastąpiło 6 czerwca 2011r. W terminie 30 dni strona pozwana miała możliwość ocenić roszczenie a nie spełniając go popadła w zwłokę. (por. wyrok SN z 18.02.201r., ICSK 243/10, Lex nr 848109, wyrok S.A. w Katowicach z 10.07.2014r., V ACa 132/14, Lex nr 1489084, wyrok S.A. w Katowicach z 23.05.2014r., V ACa 10/14, Lex nr 1474061). Z uwagi na to zasądzone odsetki jak w punkcie I.1a wyroku. Z tych samych względów sąd zasądził odsetki skapitalizowane w punkcie I.1b wyroku, zgodnie z żądaniem (k.6 akt).

Orzeczenie wydano na podstawie art. 446. § 3,4kc.

O kosztach procesu orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za proces na zasadzie art. 98 kpc. W skład zasądzonych kosztów wchodzi kwota 7603 zł z tytułu opłaty od pozwu oraz kwota 3617zł z tytułu kosztów zastępstwa procesowego wraz z opłatą od pełnomocnictwa.

Oдноśnie powódki K. P. Sąd uznał, że zasadnym było naliczenie kwoty należnego zadośćuczynienia na 150.000zł uwzględniając 30% stopień przyczynienia się. Tak naliczone zadośćuczynienie wynosi 105.000 zł. Pozwany wypłacił dobrowolnie powódce tytułem zadośćuczynienia kwotę 24.500 zł, zatem do zasądzenia pozostało 80.500zł. i taka też kwotę zadośćuczynienia sąd uznał za zasadną. Naliczona kwota tytułem zadośćuczynienia uzasadniona jest stopniem cierpienia psychicznych po śmierci matki i nieodwracalną zmianą jej sytuacji życiowej. Małoletnia powódka K. P. w chwili wypadku miała 8 lat. Śmierć M. P. (2) pozbawiła ją matczynego wsparcia, z matka była bardzo związana. Spędzała z nią dużo czasu, spała z nią. Bez udziału matki przeżywała uroczystość I komunii św.

Sąd uznał, że żądanie zasądzenia odszkodowania na rzecz małoletniej jest niezasadne. Zmarła M. P. (2) całe wynagrodzenie przeznaczała za spłatę kredytu hipotecznego. Co za tym idzie, całą rodzinę, w tym córkę, utrzymywał powód E. P. (1). Małoletnia K. otrzymuje dodatkowo rentę rodzinną (ok. 450zł miesięcznie), co spowodowało, że Sąd uznał, że w jej przypadku brak jest uszczerbku majątkowego.

Sąd uznał iż wymagalność roszczenia nastąpiła w dniu 7 lipca 2011r. Sąd podzielił stanowisko powoda, iż świadczenie miało być spełnione po upływie 30 dni od zgłoszenia roszczeń, co nastąpiło 6 czerwca 2011r. W terminie 30 dni strona pozwana miała możliwość ocenić roszczenie a nie spełniając go popadła w zwłokę. (por. wyrok SN z 18.02.201r., ICSK 243/10, Lex nr 848109, wyrok S.A. w Katowicach z 10.07.2014r., V ACa 132/14, Lex nr 1489084, wyrok S.A. w Katowicach z 23.05.2014r., V ACa 10/14, Lex nr 1474061). Z uwagi na to zasądzone odsetki jak w punkcie II.1a wyroku. Z tych samych względów sąd zasądził odsetki skapitalizowane w punkcie I.1b wyroku, zgodnie z żądaniem (k. 5,6 akt). Sąd odsetki te naliczył jednak tylko od roszczenia dotyczącego zadośćuczynienia, i tak pozwana pozostawała w zwłoce co do kwoty 17.500 zł za okres od 7.07.2011r. do 4.07.2012 (kwota 2,268,77 zł) i co do kwoty 7.000 zł za okres od 7.07.2011r. do 29.07.2012r. (kwota 969,84 zł) – łącznie skapitalizowane odsetki wynoszą 3.238,61 zł.

Orzeczenie wydano na podstawie art. 446. § 3,4kc.

W pozostałym zakresie Sąd oddalił żądanie oдноśnie małoletniej K. P..

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 kpc, mając na względzie stopień utrzymania się powódki z żądaniem (powódka utrzymała się z żądaniem w 76,09%). Łączne koszty wyniosły 12.720 zł., z czego na powódkę przypadało 9.120 zł (kwota 5503 zł z tytułu opłaty od pozwu oraz kwota 3617zł z tytułu kosztów zastępstwa procesowego wraz z opłatą od pełnomocnictwa), natomiast na pozwaną kwota 3600 zł. z tytułu kosztów zastępstwa procesowego.

Oдноśnie powoda M. P. (1) – powód naliczył kwotę należnego zadośćuczynienia na 220.000zł, od czego odjął 30% stopień przyczynienia się. Tak naliczone zadośćuczynienie wynosi 154.000 zł. Pozwany wypłacił dobrowolnie powodowi tytułem zadośćuczynienia kwotę 24.500 zł, zatem do zasądzenia pozostało 129.500 zł. i taką też kwotę

zadośćuczynienia sąd uznał za zasadną. Naliczona kwota tytułem zadośćuczynienia uzasadniona jest stopniem cierpienia psychicznego po śmierci matki i nieodwracalną zmianą jego sytuacji życiowej. Wprawdzie okoliczność, że M. dokonał próby samobójczej, w wyniku której doznał poważnego uszkodzenia ciała (59% trwałego uszczerbku na zdrowiu), nie pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym ze śmiercią matki M. P. (2). Jednakże Sąd uznał, że okoliczność ta także musi być brana pod uwagę ze względu na aktualną sytuację życiową powoda. Jak wskazała biegła psychiatra w swej opinii, powód czyn popełnił z pobudek psychotycznych. U powoda ujawniła się choroba psychiczna, co pozostaje w związku przyczynowym ze śmiercią matki. Był przekonany, że jest oknem przez które do świata przenikają złe moce. Uważał, że z ich powodu zginęła jego matka. Uważał, że targnięciem się na swoje życie uwolni rodzinę od złych mocy. U powoda rozpoznano schizofrenię paranoidalną, która to choroba pozostaje w związku przyczynowym ze śmiercią matki. Zatem mimo faktu, że próbę samobójczą powoda należy zakwalifikować jako eksces, to gdyby matka żyła powód miałby w niej wsparcie i byłoby mu łatwiej znosić obecną sytuację. Mają na względzie te okoliczności, Sąd uznał żądanie zadośćuczynienia za zasadne.

Sąd nie uznał żądania zasądzenia odszkodowania na rzecz M. P. (1) z podobnych przyczyn jak w przypadku małoletniej K. - zmarła M. P. (2) całe wynagrodzenie przeznaczała za spłatę kredytu hipotecznego. Co za tym idzie, całą rodzinę, w tym syna, utrzymywał powód E. P. (1). M. P. (1) otrzymuje dodatkowo rentę (ok. 700zł) i zasiłek pielęgnacyjny (200zł), co spowodowało, że Sąd uznał, że w jego przypadku brak jest uszczerbku majątkowego.

Sąd uznał iż wymagalność roszczenia nastąpiła od dnia wyrokowania. Sytuacja życiowa powoda była bowiem inna w dniu zgłoszenia roszczeń i w dniu wyrokowania. Dopiero w wyniku postępowania dowodowego możliwe była ocena roszczenia powoda. (por. wyrok SN z 18.02.201r., ICSK 243/10, Lex nr 848109, wyrok S.A. w Katowicach z 10.07.2014r., V ACa 132/14, Lex nr 1489084, wyrok S.A. w Katowicach z 23.05.2014r., V ACa 10/14, Lex nr 1474061). Z uwagi na to zasądono odsetki jak w punkcie III.1 wyroku.

Orzeczenie wydano na podstawie art. 446. § 3,4kc.

W pozostałym zakresie Sąd oddalił żądanie odnośnie powoda M. P. (1).

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 kpc, mając na względzie stopień utrzymania się powoda z żądaniem (powód utrzymała się z żądaniem w 77,98%). Łączne koszty wyniosły 16.220 zł., z czego na powoda przypadło 12.620 zł (kwota 8303 zł z tytułu opłaty od pozwu, kwota 3617zł z tytułu kosztów zastępstwa procesowego wraz z opłatą od pełnomocnictwa, 700 zł zaliczka na biegłych), natomiast na pozwaną kwota 3600 zł. z tytułu kosztów zastępstwa procesowego.

Jako, że pozostała do pokrycia kwota 777,76 zł skredytowana przez Skarb Państwa na wynagrodzenie biegłych, należało orzec jak w punkcie III.4.5 wyroku na zasadzie art. 113 ust. 1,2 ustawy o kosztach sądowych.

SSO Andrzej Kieć